

A Szentháromság egysége

A Szentháromságról szóló tanítás nincs szó szerint a Szentírásban, ezért vannak olyanok, akik teológiai spekulációnak tekintik. Miért és hogyan is alakult ki Isten hármasságáról a tanítás? **3. oldal**

Kései házasság

Egyre kevesebb fiatal házasodik, és egyre később, és az első gyermek vállalásának életkora is kezd 30 év fölé kitolódni a nők esetében, ami sokszor azt jelenti, hogy az lesz az egyetlen gyerek. **4. oldal**

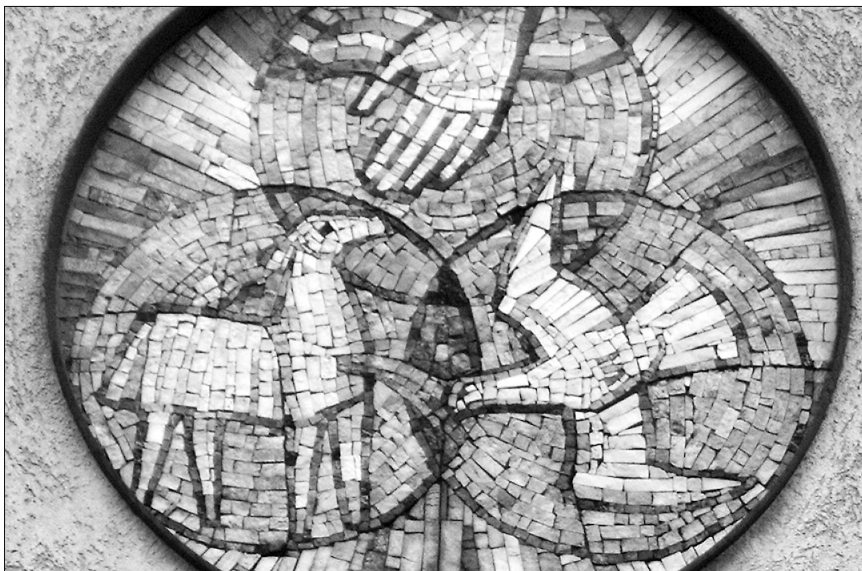
Cseri Kálmánra emlékezve

Nemrég szólította haza mindenható Urunk Cseri Kálmánt (1939-2017), a Budapest-pasaréti gyülekezet lelkipásztorát, az egyik legnagyobbként számon tartott református igehirdetőt. **5. oldal**

HARANGSZÓ

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA • 2017. ÁPRILIS • 28. ÉVFOLYAM 7. SZÁM

Titokzatos Szentháromság

„Isten az Ő egy-Isten voltát aként tanítja, hogy egyúttal három, világosan megkülönböztetendő személyre mutat magában, amihez, ha nem tartjuk magunkat, akkor Istennek csak pusztá és üres neve röpköd agyunkban az igaz Isten ismerete nélkül. A Szentírásban háromról van szó, kinek mindegyike valóságos Isten, de mégiscsak egy Isten van s nem több. Az egy alatt a lényeg egységét kell értenünk, a háromságban pedig a személyek jeleztetnek. A három létezési forma közül mindegyik különbözik a többiekhez viszonyítva valamely sajátosság következtében. Istenben van munkásságának valami rendje: az Atyát illeti a cselekvés megkezdése, a Fiút illeti a felügyelet a dolgok végrehajtásában, a Szentlelket pedig a cselekvés ereje és

hatékonyasága. Krisztus önmagában Istennek nevezetetik, de az Atyára való tekintetben Fiúnak mondatik. Viszont az Atya önmagában Istennek nevezetetik, a Fiúra tekintettel azonban Atyának mondatik. Isten Lelkétől származik a hatalom, szentség, igazság, kegyelem, s mivel a Lélek ez ajándékoknak szerzőjük is és ilyen hatalommal ruháztatik fel, ez azt bizonyítja, hogy az Istenben személyileg benne van. Mikor tehát azt valljuk, hogy az egy Istenben hiszünk, az Isten név alatt egy egyetlen és egyszerű lényegét értünk, melyben három személyt különböztetünk meg. Ne kívánjuk Istent egyebütt kutatni, mint szent ígésében, s ne gondoljunk róla bármit ígéje vezérlete nélkül.”

KÁLVIN JÁNOS

Alázat

Sokan divatjamúltnak tekintik mind a szót, mind magát az alázatos embert, és sokszor összetévesztik az alázatoskodással.

A legszebb emberi kapcsolatok ennek a magatartásnak a függvényei. Már az ógörögök is megjegyzik, hogy az ilyen ember „alacsony, a normális szint alatt lévő” illetve „szelíd, kedvesen engedelmes, alázatos”. Az alacsony alatt nem az ember testmagasságát értik, hanem azt, hogy nem akar mások fölé magasodni, nincs olyan ambíciója, hogy a többiek fölé magasztalja magát, hanem szelíd és engedelmes marad.

Ha már, a régi koroknál maradunk, talán a rabszolgák kötényével lehetne párhuzamba állítani, ezt a „mindenki által látható ruhát”. Az alázat is olyan, mint a szolgák köténye: jellegzetes öltözet, ami elárulja viselőjéről, hogy szolgálni, és nem uralkodni akar. Manapság azonban egyre kevesebben hordják az alázatosság felismerhető ruháját, sőt az arrogancia, a dölyfösség pompázatos, hivalkodó öltözékét veszik oly sokan magukra. És éppen úgy, ahogy ezek az alkalmi ruhák annyira ellentétben állnak egymással, az emberi tulajdonságok is homlokegyenest ütköznek.

Ebben a kemény, kegyetlen világban úgy tűnik, nincs sok választásunk, ha fontosnak akarjuk magunkat tudni: elvárjuk a másik embertől, hogy alázatos legyen, de ezt soha nem vonatkoztatjuk saját magunkra is. (folytatás a 2. oldalon)

Alázat

(folytatás az 1. oldalról)

A bölcs ember, mindegy mivel foglalkozik, alázattal közelít nembogy a másik emberhez, de még a munkájához is. A szobrász, hogy a legjobb kapcsolatba lépessen a kőtömbbel, melyből a műre-mek készül, előbb alázattal, hunyorítva, talán kissé remegő kézzel közelíti vésőjét az élettelen kőhöz. A sebész is alázatosan közelíti meg a műtőasztalt, a jóval fölülte magasodó isteni akarat és segítség birodalmát. Tudja, hogy tehetségét, tudását, lelkierejét Tőle kapta. Büszke szívevel, arroganciával, emberi fölényvel ki merne belevágni az elatlatott testbe, egy-egy beteg szervbe? Tudja, hogy ha erős akar lenni, ura a helyzetnek, a betegségnek, a halálnak, nyugodt, figyelmes és alázatos kell mindvégig maradjon. De még az egyszerű favágó is alázattal fogja meg fejszéje nyelét, míg szem már-már simogatja a fa barna törzsét, ahová az első ütést méri. Tudja és érzi, hogy nem ő itt az erősebb, csak úgy látszik, mivel ő megy neki puszító szer-számával az életnek.

Alázat van az édesanyákban, mikor szoptatásra hajolnak csecsemőjük fölé, a galléros, tudós bírákban midőn az igazság mérlegével bánnak, a katonákban fegyver tisztogatás közben, a papban, ki Isten és a gyülekezet legalázatosabb szolgálója kell legyen. Ki látott már dölyfős édesanyát, ki alvó gyermekét ringatja, arrogáns lelkész, vagy jubászt, ki gámoltalan juhait teregeti?

„Nincs más fegyver a világgal szemben, csak az alázat; nem a hajbókoló és mellverdeső alázat, hanem az a másik, mely nyugodtan és mozdulat nélkül néz farkasszemet a világgal...” – mondja Márai Sándor. Van egyfajta alázat, mely fegyver is, van egyfajta meghajlás, melyre csak meghajlással lehet válaszolni. Ezekre másképp az ember nem tud reagálni, még a politikus sem. Pedig az a sok nyomorúság és reménytelenség, pimaszság és cinkosság látása megejtí az embert.

A fa, a kő, az anyaság adománya, az orvosi tudomány, a Szentírás igazsága erősebb az embernél. Minden területen, minden szakmában, tehetségben az ember csak szolga lehet. Szolgálja a rendeltetésnek, az emberiségnek, saját tudásának, talentumának. S a kör itt be is zárul. Ha nem így történik, mit ér, ha az egész világot megnyeri is az ember, de szívében kárt vall?

Ha majd sírni kezdek, ha majd elmegyek, csakis alázattal teszem, mert ez a jobbik, ez az isteni végtetem.

VERES PIROSKA

Ne félj, Isten mindent megtervezett!

„Kegyelem néktek és békesség Istentől, a mi Atyánktól és az Úr Jézus Krisztustól. Áldott legyen az Isten, és a mi Urunknak, Jézus Krisztusnak Atyja, aki... magának kiválasztott minket Ő benne a világ teremtése előtt, hogy legyünk mi szentek és feddhetetlenek Ő előtte szeretet által...” (Ef 1,2-4)

Kegyelem kell, és békesség kell a Mindenség Urától mindannyiunknak, s ezt kívánja Pál apostol az olvasónak. De mit kívánja, több ez annál... nem csak kér, vagy reménykedik benn, hogy megkapjuk, hogy talán, vagy esetleg... Pál úgy ír, úgy beszél, hogy miközben olvasod sorait, elmerülsz Isten kegyelmében, átölel, betölt az a békesség, amit említ a szentíró, mert bár csak a Szentháromság, Egy Isten két személyét említi első szavaiban, de a szavakon, sorokon keresztül maga a Szentlélek szól.

Annyi embernek fogalma sincs miért is van a világon, mit keres itt, mit kellene tennie, Pál meg tolmácsolja Isten üzenetét nekik és persze neked. Mielőtt hegyek lettek volna, meg ég és föld formáltaték, Te már elválasztattál, Istennek már terve volt veled. Szüleid se éltek, s nagyszüleid se. Magyar nép sem volt még, vagy nyelv, ami képes ezeket megfogalmazni.

Isten pedig megálmodott téged, aki ezredévekkel később ma olvasod kusza gondolataimat.

Magának választott ki. Nem a munkára születtél, nem megvetésre, nem magányra, vagy nem halálra... Istenünk számára! Saját magának szánt téged, ennyire értékes fontos vagy neki.

Ő benne – magában. Nem úgy magában, hogy egyedül volt, hanem hogy nem kívülről valahonnan, hanem belőle származol. Lehetsz neves elődök hitvány fia, vagy senki maradéka emberileg... semmit sem jelent... nem a test és vér a lényeg, Istenből való vagy.

Legyünk szentek és feddhetetlenek. Nem csak te, mi mindannyian, Pált is beleértve. Az előttünk járók és utánunk következők mind. Szentek, tiszták, igazak, szeplőmentesek, hibátlanok. Nem rejtőzködők, de Isten fényében járók és élők mindenkor.

Nem kicsi elhívás, elvárás és felelősség ez, talán van, akit épp ez döbbsent le, ijeszt meg igazán. Hogyan tudok ennek megfelelni? Hogyan tudok felnőni az elváráshoz?

Pál erre is megadja a választ: Szeretetlen, szeretet által. Ne félj, Isten mindent megtervezett és megtett, csak bízz benne s hagyd, hogy beteljesítse rajtad akaratát.

JOBB DOMOKOS

Hogy életet adjon

„Mert ahogyan az Atya feltámasztja a halottakat, és életre kelti őket, úgy a Fiú is, akiket akar, életre kelt.” (Jn 5,21)

A teremtés története és a feltámadásról szóló híradás olyan szinonima-csemények, amelyeket nem lehet élesen elválasztani és megkülönböztetni, annak ellenére, hogy mindkettőnek megvannak a maga különös jegyei. Hasonlóság az, hogy sem a teremtésnek, sem a feltámadásnak nincs emberi szemtanúja, ugyanakkor mindkettő a Szentháromság akaratából van. Általában az ember mindkettőt vagy hiszi, vagy elutasítja.

Jézus a főnti igében hatalmáról tesz bizonyosságot, amikor arról beszél, hogy a Fiú is életre keltheti a holtakat. Az ember viszonyulása a teremtéshez és a feltámadáshoz hasonló fundamentumon kell álljon, mégpedig a hitnek talapzatán. Sajnos a modern világ nem csak a

hit, de még a mese világát is igyekszik kitörölni az emberek életéből, nem is gondolva arra, hogy nemrég a mesék, mítoszok és legendák nem csak a gyermeknek üzentek, hanem a felnőtteknek is. A „szellemit” fölváltotta a látható, materialista világnézet, melyben csak annak van értelme, amit az ember bizonyítani tud. Erről a világról így ír az egyik Nobel-díjas kutató: „a tudomány mai tévedése szerint”.

Nem feladatunk a hit és a tudomány egymás elleni kijátszása, nem is volna helyes, mindazáltal már Konrad Lorenz is azt vallotta, hogy „az emberiség túlélése nem a technikai képességeitől függ, hanem etikájától”. Az etika pedig tiszta forrásból kell merítsen. Számunkra ez Isten Igéje, maga Jézus Krisztus, akinek hatalom adatott, hogy életet adjon, hogy megtartsa és föltámassza azokat, akik benne hisznek.

Te miben, kiben hiszel?

KIRÁLY LAJOS

A Szentháromság egysége

A Szentháromságról szóló tanítás nincs szó szerint a Szentírásban, ezért vannak olyanok, akik teológiai spekulációnak tekintik. Nélküle is ellennénk! – hangoztatják. Miért és hogyan is alakult ki Isten hármasságáról a tanítás?

Isten kijelentésén keresztül alkalmazkodik gondolkodásunkhoz. A próféták metaforákban fogalmazták meg Isten üzenetét, Jézus pedig példázatokban tanította az embereket Isten országának titkaira. A Szentháromságról szóló tanítás ezekhez hasonlóan próbálta érthetőbbé tenni azt, hogy kicsoda Isten. A Szentháromságtan tulajdonképpen az egyház kijelentés-megértésének dokumentuma.

Kicsoda Isten? A Heidelbergi Káté felosztása is (2. kérdés) a Szentháromságot követve tanít az Atyáról és a mi teremtésünkről, a Fiúról és a mi megváltásünkről, illetve a Szentlélekről és a mi megszenteltetésünkről. Ez a tárgyalásmód a kijelentő Istenből indul ki, és hagyományosan a régi dogmatika tankönyvek elején szerepelt.

A másik megközelítési mód az emberből indul ki (antropológiai), és azt boncolja, hogy hogyan ismerjük meg Istent: az emberért tett munkáiból. A Szentháromság a hittapasztalatokat foglalja össze, ezért a dogmatikák végén tárgyalják.

A TITOK KERESÉSE

Az első történeti rendet követi, míg utóbbi a bibliai megismerést követve a Fiú – Atya – Szentlélek sorrendet végigjárva arról beszél, hogy kicsoda Isten az ember számára. Modern (az emberi énről túlzott hangsúlyt fektető) korunkban talán ezt közelebbinek érezhetjük magunkhoz.

A korai századok dogmatikai vitái szintén ezt a sorrendet követik, bár teljesen más okból kifolyólag. A Fiú Istenségének kétségbe vonása arra „kényszerítette” az egyházat, hogy tanításba foglalva választ adjon a felmerülő kérdésekre. Ariusz szerint Jézus a legnagyobb teremtmény volt, tehát véges, akit az Atya adoptált. Egyfajta „alistenként” csak hasonló, de nem egyenlő Atyával. Eszerint Jézus nem is valóságos Isten, tisztelete pedig nem egyéb bálványimádásnál. Ezen bűnös gondolatok cáfolatára ültek össze az egyetemes zsinatokon, hogy hitvallásokba foglalva elejét vegyék a herézisek elterjedésének.

Az első egyetemes zsinaton (Nicea, 325) Jézus istenségének megfogalmazásával foglalkoztak, a másodikikon (Konstantinápoly, 481) már a Szentlélek volt a viták tárgya. Bár a Szentírás nem beszél explicit módon a Szentháromságról (ami a viták okai között is volt),

ez nem jelenti azt, hogy nem hittek benne. Ez azonban igaz minden dogmára, hiszen egyik sincs benne a Szentírásban! Nem is önmagáért fogadjuk el. Mindig az a kérdés, hogy a Bibliában van-e a gyökere?

FELFOGNI A FELFOGHATATLANT

A Szentháromság tanának megfogalmazása nem a hit egyenlenségének elgazdítására született a lappangó politeizmussal szemben. A három személy (megnyilvánulás) egy lényegre takar. A filozófiai kifejezéseket ugyanis nem mindig értették ugyanúgy az egyház nyugati és keleti felében. A három személy nem jelent három egymástól független egyéniséget, személyiséget (triteizmus). Az egység nem feltételez azonosságot, mégsem lehet felcserélni az Atyát a Fiúval.

Istent az Atyában, a Fiúban és a Szentlélekben ismerjük meg, de hogyan képzeljük el a Szentháromságot? Számatalan szemléltető példa és hasonlat született már ennek bemutatására. Próbálták egy folyóhoz és annak három ágához hasonlítani; vagy egy fához, aminek gyökere, törzse és lombja a Szentháromság egy-egy személye; vagy a folyadékok három halmazállapotához: jég, víz, gáz.

Ezek a szemléltetők adnak egy képet a Szentháromságról, de ez nem pontos. A végtelen Isten nem ábrázolható véges módon. A Szentháromság az egy, élő és igaz Isten misztériuma: Atya, Fiú és Szentlélek, három személy egyetlen lényegben.

Szentháromság vasárnap

Szentháromság vasárnapját a Pünkösöd utáni első vasárnapon ünnepli a keresztény egyház nyugati része. A három főünnep summájaként egybefoglalva szemlélteti Isten érettünk cselekvő szeretetét: Karácsonykor az Atya elküldte hozzánk megszületett Fiát, Húsvétkor a Fiú elvezette a válságművet, Pünkösdkor pedig Szentlélek kitöltötte a világra.

Először IV. Gergely pápa (827-844) vélekedett úgy, hogy ha a szenteket és mártírokat ünneplik, akkor mennyivel inkább méltó ünnepet szentelni a Szentháromságnak! A cluny apátok a XI. században ugyan megünnepték a Szentháromságot, de még nem vált elterjedté.

III. Sándor pápa, az 1179-es lateráni zsinaton még azon a véleményem volt, hogy ne tartsanak külön ünnepet, elvégre minden istentisztelet a Szentháromságról szól. XXII. János pápa avignoni fogsága idején (1334) rendelte el először kötelezően ünneplését. Mivel mindez az 1054-es nagy egyházszakadás után történt, ezért az ortodox egyházra nem érvényes az ünnep megtartásának előírása, Pünkösdkor ünneplik a Szentháromságot is.

Az ünnep jelentősége különösen a Szentháromság-tagadókkal szemben nyert hangsúlyos szerepet. Ünneplése mélyítette és tudatosította a hívekben Isten hármasság cselekvését az emberért, amit nem egyszer politeizmusként magyaráztak.

A Szentháromság kérdése tehát elég sok vitára adott alkalmat, a kérdésben pedig még az egyházatyák sem értettek mindig egyet. A megérthetetlen és felfoghatatlan titok ünneplése azonban a szívhez szól, és nem az értelemhez! Ennek ellenére nem épült be a reformátusok hit-tudatába. Ravasz László szerint azért, mert nincs hozzá tartozó történeti esemény, amelybe gyökerezhetne.

Augustinus egyházatyja egyik álmában egy gyermeket látott a tengerparton, aki kagylóval merte a vizet. Mosolyogva ezt kérdezte tőle: „Hogyan tudnád kagylóval kimerni a tengert?” A gyermek így felelt neki: „Te pedig hogy tudnád gyarló értelemmel felfogni Isten Titkát?” Nem érteni, hanem imádni próbáljuk a Szentháromságot!

Kik azok a minglik?

Mikor azt hittük, hogy az élettársi kapcsolatnál már nem lesz rosszabb, akkor megjelentek a minglik.

Természetes folyamat a párkapcsolatban az, hogy a randevúzás után, amikor komolyra fordul a kapcsolat, akkor a párok összeházasodnak és összeköltöznek. Ám ez nem mindenkinek ilyen egyértelmű. Őket nevezzük mingliknek, akik félnek feladni a függetlenségüket. Azaz összekötik az életüket, sokszor házasságkötéssel is megpecsételve azt, de nem költöznek egy háztartásba, hanem külön élnek továbbra is.

Ezt több okkal is indokolják. Az egyik, hogy korábban rossz tapasztalatok érték őket. A másik az, hogy a szülők túlkontrollálták a gyerekeiket, és ezért felnőttként úgy érzik, hogy ha kötődnek valakihez, akkor azzal feladják a szabadságukat.

A minglik ezért elkerülik a férjükkel feleségükkel való összeköltözést, mert nem akarnak lelkileg függeni valaki mástól. Ez azonban nem szinglisséget (tehát magányos életet) jelent, mert a minglik párkapcsolatban élnek, de ahol egyik fél sem vágyik közös életre.

A fiatal felnőttek azért is lesznek minglik, mert hiába élnek egyedül, akkor is alig vannak otthon, hiszen reggeltől estig dolgoznak, és építik a karrierjüket. Ebbe pedig még nem fér bele az, hogy valakivel összeköltözzenek és családot alapszanak. Ez addig teljesen ésszerű döntés a szerelmesek részéről, amíg csak udvarolniak egymásnak és tervezgetik, hogy a jövőben egy háztartásban fognak élni.

Baj akkor van, ha a szerelmesek nem tudnak továbblépni a mingli életből, és ezért egy idő után elkezdnek eltávolodni egymástól. A személyiségük nem fog továbbfejlődni az intimitás, a bizalom és a felelősségtudat tekintetében, és csak a szabadság, függetlenség lesz fontos számukra.

A klasszikus párkapcsolatban élők nem értik meg, hogy a mingliknek miért jó a különélés, hiszen ezzel megfosztják magukat kellemes dolgoktól. A minglik ezzel szemben azt vallják, hogy ők csinálják jól, mert a különélésnek köszönhetően nem töltik életük minden percét együtt a párjukkal, ezért, amikor találkoznak, sokkal jobban egymásra tudnak hangolódni.

A házasság és a család megszentelt rendje egyre súlyosabb és egyre bizarrabb sérüléseket szenved. Aki pedig igazán megszenvedi mindezt, az nem más, mint a szabadságra vágyó ember!

T. B.

Miért házasodnak egyre idősebben?

„Legyen megbecsült a házasság mindenki előtt, és a házassélet legyen tiszta!” (Zsid 13,4)

„Amikor én voltam fiatal, a 20 éves lány már vénkisasszonynak számított” – dorgálta egy nagymama a közelmúltban unokáját, aki 30 évesen még hajadon. A lány ránézett a nagymamára és legyintett: „Ma már más világ van, mama! Egyszer meg kell valósítanom a céljaimat. Még előttem van egy három éves továbbképzés, addig nem érek rá családot alapítani!”

Aggódva figyeljük a statisztikákat, hogy egyre kevesebb fiatal házasodik és egyre később, valamint az első gyermek vállalásának életkora is kezd 30 év fölé kitolódni a nők esetében, ami azt jelenti, hogy nagy valószínűséggel az lesz az egyetlen gyerek.

Ezen kívül falun megfigyelhető, hogy nagyon sok fiatal marad a szülőikkel és még 40 évesen sem keres társat, néhány külföldi szezonmunkán kívül nincs más munkahelye, sem családot nem alapít. Ők nem járnak egyetemre, nem tanulnak, egyszerűen csak nem érznek készletét arra, hogy megálljanak a saját lábukon.

FELELŐSSÉG NÉLKÜL

Tehát a kérdés nyitja valahol itt van, milyen felelősségvállalási képességük van a mai fiataloknak? Hány évesen hagyják el a szülői házat? Vagy akarnak-e egyáltalán önállóan boldogulni? Esetleg külföldre költöznek és változtatják az élettársi kapcsolatokat.

Sok fiatal céltudatos a munkahely tekintetében, vagyis van elgondolása arról, hogyan képzei el az életét, itthon vagy külföldön, milyen szakmát választ, s hozzá milyen egyetemet, de a családalapításról hiába kérdezik őket: van barát, élettárs, alkalmi partner, de vőlegény, menyasszony nagyon kevés.

„Ami elromlik, kidobjuk, nem javítjuk meg”, ez a 21. század szlogenje, mely sajnos a mai kapcsolatokra is érvényes, de tulajdonképpen nem is kell válni ahhoz, hogy kapcsolatokat szakadjanak, hiszen nem is házasodnak.

Nézzük meg: vajon mi húzódnak meg a késői párválasztás hátterében? A régebbi korokban a házasság gazdasági alapon megkötött szövetség volt, amihez nem kellett szerelem. Így sokáig is tartott. Mert nem kerestek benne senki érzelmeket, ezért nem is épültek ezek a kapcsolatok, hiszen a szülők rakták össze rang és vagyon szerint, gyakorlatilag eltérhetetlenek voltak. Így férjhez mehetett a lány 16 évesen.

Ráadásul több generáció élt együtt, egy lakásban, egy háztartásban, így bár a fiatalok összeházasodtak, de a felelősség nem az ő vállukon volt, még sokáig a szülők irányították az életet, a munkát, a családot.

Ma a fiatalok önállóan létesítenek kapcsolatokat, a szülő akarata és beleegyezése nélkül, de nem érzik magukat felelősségteljesnek még 25-30 évesen sem arra, hogy megkössenek egy életre szóló szövetséget, és házasságra lépjenek, nem érznek készletét arra, hogy házasságot kössenek.

De vajon a mai szülők házassága milyen? Vajon példaértékűnek, vonzóknak tekinti, úgy érzi a fiatal, hogy csodás dolog házasságban élni, vagy úgy, hogy ezzel még inkább vární kell, nehogy úgy járjon, mint a szülei, akik lám, nem boldogok?

KARRIER A SEMMI FELÉ

A mai fiatal karriert épít, és egyre több nő végez egyetemet, ami már önmagában azt jelenti, hogy az iskolapadból minimum 23 évesen kerül ki, és mire megalapozza a jövőjét, már közel 30. Ebben a korban viszont már sokkal tudatosabban dönt, tehát reményesség szerint megfontoltabb, érettebb, jobb házasságban élhet.

Sok esetben döntésképtelenség is állhat a háttérben. A fiatal halogat olyan döntést hozni, ami egy életre szól. Az iskolai képzés egyre többféle ágazatban kínál elhelyezkedést, a munkahelyváltás gyors és néhány évenként bekövetkezik, az új munkahelyhez be lehet iratkozni képzésekre, tehát nincsenek életre szóló döntések, a fiatalok hamar váltanak. Így félnek is azoktól a döntésektől, melyek véglegesek, és próbálják elodáztatni.

Viszont mire az első gyerek megszületik, már túl vannak azon az életkoron, hogy nagy családot tervezzenek, így a társadalom zsigorodásra van ítélve, nem beszélve azokról a párokról, akik tudatosan nem is akarnak gyereket.

Tehát ha össze akarnám foglalni, azt mondanám, hogy a felsőfokú képzést végzett fiatalok egyre nagyobb száma, és emiatt a munkavállalás életkorának kitolódása, valamint az elanyagiasodott világ (lakás, autó, jó munkahely), hogy egyszer megteremttem az anyagi alapokat, és csak utána alapítok családot, valamint a felelősségtudat nélküli felnőtté válás mind-mind okai annak, hogy a mai fiatalok egyre később kötnek házasságot.

Mit mond a Biblia a házasságról? A házassági szövetség, a héber „berit” eredeti formája nem emberi találmány, és nem az emberiség társadalmi fejlődésének eredménye, hanem az Isten által szerzett szövetség (szellemi, lelki, testi), amelyet kizárólag egy felnőtt férfi és nő köthet.

Bár a törvény elismerheti az élettársi viszonyt is és egyenrangúvá teheti a házassággal, a Szentírás alapján mi nem tehetjük. A házasság Isten előtt megkötött szövetség, mely elkötelezettséggel, felelősségvállalással és áldozatokkal jár.

TÓTOS BEA

Cseri Kálmánra (1939–2017) emlékezve

Nemrég szólította haza mindenható Urunk Cseri Kálmánt, a Budapest-pasaréti gyülekezet lelképásztorát, ez egyik legnagyobbként számon tartott református igehirdetőt. Az elmúlt évtizedekben Partiumban is és Erdélyben is nagyon sok gyülekezetben szolgált, mindenütt alapos felkészültséggel, hatalmas szentírási tudással és élő hittel hirdetve Isten országát. Rácz Ervinnek pár évvel ezelőtt Cseri Kálmánnal készített interjújával tisztelgünk a neves igehirdető előtt.

– Nyugdíjas igehirdetőként hogyan néz vissza egy tapasztalt, sokat látott lelképásztor a szolgálati évekre?

– Bevallom, hogy olyan nagyon nem néztem még vissza, előre nézek mindig. Mindig a következő feladat érdekelt, és azt néztem, hogy hol akar Isten használni, mi Isten szándéka velem. De hát azért nem fölösleges visszatekinteni, és amire Isten megtanított évtizedek alatt, érdemes elraktározni és továbbadni másoknak is. A szolgálat alatt elsősorban Isten Igéjének az erejét tapasztaltam a személyes életemben is és mások életében is. Amint valaki úgy olvasta és hallgatta Isten Igéjét, mint hozzá szóló szavát, különös átalakulás kezdődött el az ő életében. Azt ma is tapasztalhatjuk, amit Pál apostol a thesszalonikaiaknak írt, hogy: mivel ti befogadtátok az Istennek általunk hirdetett beszédét, az munkálkodik is bennetek, akik hisztek. Ezért vagyok hálás, hogy Isten éppen erre a szolgálatra indított el. Bármelyik más hivatásban boldog lehet valaki és végezhet lelki munkát is, de azért, hogy teljes munkaidőben megengedte Isten, hogy ezt végezzem, azért nagyon hálás vagyok.

– Mennyi erőt ad az embereknek a visszajelzése, a munka gyümölcse a szolgálat végzése közben?

– Tulajdonképpen nagyon kevés szóbeli visszajelzés érkezett, viszont ha idő múltával láthatja az ember a szolgálatnak a gyümölcsét, az megint csak Isten iránti hálára buzdítja. Sokszor évek múltán derül ki, hogy megoldódott, néhol meggyógyult egy ember élete, kiszabadult valamilyen megkötöttségből, rendbejött egy házasság, boldogok lettek a gyerekek, ezek az igazi visszajelzések.

– Milyen volt az ige szolgálata a kommunizmus idején és milyen ma?

– Ugyanolyan megkötöttség volt ott is, mint itt, de mi sem a miatt búsongtunk, hogy mit nem szabad, hanem igyekeztünk élni a lehetőségekkel. Azért Isten Igéjét hirdetni lehetett, azt nem írhatták elő, hogy mi hangozzék el a szószékről, a személyes beszélgetések során. Megint csak azt tudom mondani, hogy amíg Isten az Ő Igéjét adja a mi szánkba, addig Ő csodákat tud elvégezni, és azokban a nagyon nehéz időkben, amikor sokféle félelem, nélkülözés, bizonytalanság között éltek nagyon sokan, Isten akkor is adott megtéréseket, derűs, kiegyensúlyozott embereket, akik mások életét is meg tudták könnyíteni. A rendszerváltást köve-

tően nagy kísértés volt az első években az, hogy sok mindent szabad. Sokan minden nyitott ajtón beléptek és szétszóródtak. Ennek a gyülekezetek is kárát látták. Mi igyekeztünk e tekintetben is Istenre figyelni; és csak amiről bizonyosak voltunk, hogy Ő bízna ránk, valamint Tőle kapott új feladat és új lehetőség; azokkal élni. Nagy dolog volt az, hogy a misszió előtt is sok kapu kinyílt, s elindulhattak az evangélicációk, ifjúsági konferenciák, jöhettünk szabadban határokon túlra is szolgálni, találkozhattunk egymással, szabadon erősíthettük egymást, lehetett lelki konferenciákat tartani, és ezeknek sok szép gyümölcse volt.

– Azt szoktuk mondani a mi magyar népünkkel kapcsolatosan, hogy az összetartás és összefogás hiányzik a legjobban belőlünk. Milyen üzenete lenne az itteni magyarságnak és a 43 országba szétszóró népnek?

– Nem kérdés, hogy a magyarságnak össze kell fogni, össze kell tartani. A kérdés csak az, hogy milyen cél érdekében és milyen eszközökkel. Nagyon szomorú a megosztottság, amit az egész világban élő magyarok csoportjai között is tapasztaltam. Sok helyen ahelyett, hogy összefognánk, egymást segítenénk, villongás van és sajnos ellenségeskedés. Akit egy kicsit is az evangélium irányít, attól távol állnak az ilyen dolgok. Jó lenne azt a hangot erősíteni, mert a mi jövőnk mindenütt, itt Erdélyben, az anyaországban és a szétszórtságban is ez nagyban meghatározza, hogy megtaláljuk-e egymás kezét, és tudunk-e együtt, egy irányba, egymást bátorítva haladni. Én bizonyos vagyok abban, hogy a történelem Ura és irányítója, a mindenható Isten, aki pontosan tudja, hogy most milyen helyzetben vagyunk, egyedül Ő tudja, hogy hogyan alakul ez majd, és mi egyedül Tőle várhatjuk a jobbulást, de amit ránk bízott, becsületesen el kell végezni. Én nagyon bízok az imádság erejében, és nekünk ezért állhatatosan imádkoznunk kell, hogy Isten ne bűneink szerint cselekedjen velünk, és ne fizessen nekünk a mi álnokságunk szerint. Ma nagyon nagy szükség van reménységre, én mindenkit nagy szeretettel arra bátorítok, hogy merjünk építeni Isten ígéreteire és legyünk bizonyosak abban, hogy Istennek minden ígérete be fog teljesedni.

Kegyelmi ajándéknak lenni

Aki nem tudja, mi az Isten kegyelmi ajándéka, csak azért nem tudja, mert nem ismerte Cseri Kálmánt. De őt mindenki ismerte. Korunk egyik, ha nem a legnagyobb hatású igehirdetője volt – s itt minden szót mérlegelni kell: igehirdető és hálás. A kettő külön értelmetlen, a kettő együtt, emberileg, lehetetlen. Még cecei beosztott lelkész volt, több mint ötven éve, amikor Sárbogárdon prédikált, talán nyolc-tíz éves lehettem. Semmire nem emlékszem, amit azon a hétköznapi evangélicáció elmondott (a gyermek hamar elkalandozik, ha komoly a szó), de mindent értettem abból, amit mondott. Ez volt az ő nagy titka és roppant meggyőződése – érthetően szólni az evangéliumot, és újra meg újra mondani ugyanazt, mert egyetlen ugyanaz van: Jézus Krisztus – mindörökké.

Már teológus voltam, amikor megengedte a hatalom, hogy a pasaréti lelkész szemináriumot tartson az akadémián. Roppant izgalommal készültünk az első alkalmakra, de nyomban lehűtött bennünket – mi titkokat, mesterfogásokat, pompás módszereket vártunk, de nem volt titok, csak az Ige, nem voltak mesterfogások, csak az Ige nyilvánvaló értelme, és nem voltak módszerek, csak az egyetlen út, az imádság, hogy Isten Szent Lelke felragyogtassa a szavunkban azt, akit szeretünk: Jézust. Igen, Cseri Kálmán szerelmes ember volt, Jézus szerelmese, ezért volt szemérmes és tartózkodó, ezért nem vegyült e világ dolgaiba, ezért nem hajlott ujjongókkal mindenféle új felé, de azért volt mindig nyitva a szíve és az egész élete a Jézus barátai előtt. Szerelmes volt Jézusba, akiről páratlan közvetlenséggel, egyszerűséggel, visszafogottsággal és eltökéltséggel szólt – Jézusról, aki szerette és szereti őt, és ha őt, akkor téged is.

Egyszerű akart lenni, amilyen a gyermek – feltevések és visszavonás nélküli. Súlyos betegséggel harcolt már két évtizede. Nem is harcolt, a betegség fölött járt, uralkodott a bajon, hogy szolgálhasson. Minden imádságért hálás volt. Minden jobbulást kegyelemnek vett. S tudta, a Megváltó öröktől szereti őt is – és várja, hogy leomlott földi sátorháza helyett befogadja a mennyei hajlékba.

Az emlékévhöz csatlakozva

Az 500 éves reformációra emlékezve a Heidelbergi Kátéről, a II. Helvét Hitvallásról és az akkori kor egyházi zenéjéről tartottak előadást a hegyközsatári gyülekezetben.

Nemrég áhítattal egybekötött előadást hallgathattak meg a hegyközsatári református gyülekezet hívei, amely csatlakozik ahhoz az ünneppsorozatához, amelyet az idén 500 éves reformáció jubileumának tiszteletére szerveznek szerte a világon a reformátusok is. A mai előadások tematikailag szorosan kapcsolódnak ehhez az ünneppsorozatához, ezzel kapcsolódnak be a hegyközsatáriak a megrendezendő reformációs rendezvényekhez.

Miklós Csaba Péter lelkipásztor az áhítat igemagyarázatát a Róm 14,7-10 igehelyre alapozta, ezt követően került sor két kivetítés előadásra. Az elsőt jelen tudósítás szerzője tartotta a reformációról, a Heidelbergi Kátéről, a II. Helvét Hitvallásról. Ez utóbbit majdnem napra pontosan 450 éve, azaz 1567. február 24-én fogadta el a debreceni zsinat és tette kötelezővé a Magyar Református Egyházban.

Az előadó beszélt a 16. században a katolikus egyház megújítására indult mozgalomról, a hitújításról és annak előzményeiről és következményeiről, a reformáció előtti vallásújítókról (előreformátorokról), a katolikus egyház megreformálására tett első kísérletekről, sikereikről és kudarcaikról.

Milyen újdonsága van jellegzetességeiben a II. Helvét Hitvallásnak? – tette fel a kérdést az előadó, majd válaszolt is rá: minden sorában van egy alázatos határozottság, amely nem oktatni, kioktatni akar, hanem vallást és bizonyosságot tenni. Nem egy kikényszerített hitvallás, hanem egyetértésen alapul. Nagyon gyakorlatias, az egyetemesség nem mennyiségi kérdésként jelentkezik benne. Aztán ott a felelősségtudat, azaz vigyázni a hit és az élet tisztaságára, hiszen a hit és a hitvallás nem magánügy.

A második kivetítés előadást Miklós Spurigán Zoltán kántor tartotta, aki a reformáció korabeli egyházi énekekről beszélt, be is mutatva az énekeket és dallammintákat az orgonán. „A református énekeskönyv nekünk, reformátusoknak egyik legfontosabb könyvünk, hiszen az istentiszteleti közös, anyanyelvi éneklés a protestáns felekezetek súlyponti kérdése, Luther Márton és Kálvin János óta” – mondta a kántor.

TÓTH ZSIGMOND

Helytörténeti vetélkedő a Reformáció 500. évfordulója jegyében

A Reformáció 500 éves ünnepét az Aradi Református Egyházmegye is méltóképpen kívánja megünnepelni. Ennek az ünneppsorozatnak az első momentumja volt az a helytörténeti, de egyben egyháztörténeti ifjúsági vetélkedő, melyet február utolsó szombatján első ízben rendeztünk meg Ágyán.

A vetélkedő ötlete az egyházmegye missziói előadója, Tóbiás Tibor György, valamint Vékony Zsolt József, ifjúsági előadóban fogant meg, akik úgy tervezték, hogy a szórványegyházmegye fiataljait összefogva egy játékos vetélkedőn a szétszóródott fiatalokat egy kicsit megismertessék múltjukkal, azzal a hellyel, ahonnan származnak, valamint egy lelki többletet adva, olyan útra tereljék őket, melyen a gyökereknél maradvá bontakoztassák ki a világunk megismerése felé kinyíló érdeklődésüket.

Az év elején meghirdetett egyháztörténeti vetélkedőre több mint ötven fiatal jelentkezett, akik párban csoportokat alkotva kellett összevessék tudásukat, az ez alkalomra kiadott ismeretanyagból. Három egyházközség története, valamint a Szeretet-himnusz a Szentírásból, és az egyházmegye térképe képezte az ismeretanyag tárgyát.

EGYMÁSRA FIGYELVE

A fiatalokat Módi József, házigazda lelkipásztor, az egyházmegye esperese köszöntötte, majd Kiss Anikó, a vetélkedő helyszínét biztosító „Olosz Lajos” Iskola igazgatónöje, valamint Erdős Bálint, az Ágyát is magába foglaló Nagyszintye polgármestere.

Rövid szünet után elkezdődött a helytörténeti vetélkedő is, melyet a fiatalok két osztályteremben egyszerre folytattak. A három írásbeli részből álló vetélkedő szüneteiben lehetőségük volt a fiataloknak a folyóson elhelyezett diákcsemegékből fogyasztani, valamint egymással is ismerkedni. Ez idő alatt a lelkészekből álló javítóbizottság osztályozta a beérkezett tesztek. Három Arad megyei egyházközség, az Arad-belvárosi, Erdőhegykiszjenői, valamint a nagyzerindi egyházközségek történetéből alapos ismereteket szereztek a vetélkedőn résztvevő fiatalok. Ezúton is

köszönetet mondunk Lehoczky Attila tanár úrnak, hogy a tesztlapokat és a javítókulcsot összeállította számunkra.

A vetélkedő második része, a vaktérkép valamint a villámkérdések képezték a találkozó legszórakoztatóbb részét. Itt már nemcsak a tudásra, de az ügyességre, sőt néha még a szerencsére is szükség volt. A vaktérkép próbatételénél a fiatalok egy bejegyzések nélküli térképen kellett megmutassák, hogy Egyházmegyeünk gyülekezetei nagyjából hol találhatóak. A villámkérdések helyes válaszainak pontszámait pedig a sorra kerülő fiatalok dobókockával határozták meg.

Így jött össze a vetélkedő végeredménye is. Az írásbeli tesztek pontszámait a vaktérképen, illetve a villámkérdések pontszámaival összeadva alakult ki a sorrend. Első helyezett az Arad-belvárosi gyülekezet leánycsapata, a második az Arad-belvárosi fiúcsapat, a harmadik pedig az Ágyai csapat lett. Ők ajándécsomagokat kaptak a szervezőktől, de minden részt-

vevő számára biztosítottak egy-egy, erre az alkalomra készített golyóstollat és kulcstartót.

Ennek a vetélkedőnek azonban nincsenek vesztesei, mindenki nyert! Nemcsak ismeretet, vagy helyezést, hanem barátokat és életképet. Megláthattuk, hogy elődeink nyomdokán haladva hogyan juthatunk előbbre ebben a modern világban is.

A kiértékelést követően minden csapat emléklapot kapott. Ezt követően pedig közösen fogyasztottuk el a jóízű ebédet, melyet az Ágyai egyházközség főgondnoka, Erdős Sándor készített.

Végezetül hadd álljon e beszámoló végén egy gondolat, mely a kezdőáhítatban hangzott el, megszívlelendőleg a fiatalok előtt: Pál apostol nagyon találóan fogalmaz a szeretet-himnuszban, amikor a dicsekvő, és nagy teljesítményeket felmutató korinthusiaknak elmondja, hogy mindaz, amit tesznek, amit elérnek, mind dicséretes dolog, azonban ha az emberi cselekvést nem a szeretet mozgatja, akkor semmit nem ér az egész.

Adj a Isten, hogy minden emberi cselekvést és gondolatot az Isten szeretete irányítson!

LÓRINCZ LÓRÁND-PÉTER

Egyházmegyei sajtóreferensek szakmai találkozója

Wagner Erik sajtóügyi előadótanácsos meghívására érkeztek Nagyváradra a Királyhágómelléki Református Egyházkerülethez egyház-megyeléinek sajtóreferensei.

A tanácskozáson a nagybányai egyházmegyéét Ecsedi Árpád, a nagykarolyi Sebestyén Elek Előd, az érmelléki Oroszi Kálmán, a bihari Visky István, a szilágysomlyói Szőnyi Levente, a zilahi László Kálmán és a szatmári Rác Ervin képviselte. Jelen volt Petrikó Ildikó tördelőszerkesztő is.

Igei megnyitóként Wagner Erik a 66. zsolnárt olvasta, Visky István a Harangszó gyülekezeti lapról szólt. Valószínű, hogy már augusztustól, havonta egy alkalommal, dupla számmal, 16 oldallal jelenik majd meg az újság. Beszéltek még a jövő évi falinaptár és Kalendárium szerkesztéséről. Villányi Zoltán az egyházkerület facebook-os oldaláról, Rác Ervin pedig a rádiómisszióról ismertetett.

Ez az első olyan mandátum, amikor minden egyházmegyének sajtóreferense van. Fontos a megjelenés, mert van miről, van Kiről beszélni, írni, közölni.

TÖBB EGYHÁZI HÍRRE VAN IGÉNY

Visky István, a Harangszó felelős szerkesztője beszámolt arról, hogy az utóbbi években a gyülekezeti újság jelentős átalakuláson ment át. Új arculatot kapott, amint azt az olvasók már meg is tapasztalhatták. Ám újabb változások várhatók. Erről a jelenlévők döntöttek. Előreláthatólag már augusztustól havonta egy alkalommal, dupla számmal jelenik majd meg az újság. Ezt több tényező is indokolta. Egyrészt az olvasókhoz a lelkesi hivatalokon keresztül általában csak egy alkalommal jut el a havi két szám, másrészt a jövőben több teret kívánnak biztosítani a gyülekezeti híreknek. Ez azt jelenti, hogy minden egyházmegye külön oldalt kap, ahol lehetőség kínálkozik arra, hogy a körzetéhez tartozó egyházközségek híreit szélesebb körben publikálja. Továbbá az elképzelések szerint egy-egy oldalt kapnának a Presbiteri Szövetség, a Nőszövetség, vagy akár a KRISZ hírei is. Elhangzott, hogy bár így is az egyházkerületi újságok közül egész Kárpát-

medencében a Harangszó a legolvasottabb, mégis az a cél, hogy a jövőben az olvasottság száma tovább növekedjen.

Wagner Erik beszámolt arról, hogy a falinaptár szerkesztésében némi változás várható, továbbá arról is, hogy nagy szeretettel várnak

cikkeket a jövő évi Kalendáriumba, amit augusztusig kell eljuttatni a szerkesztőséghez.

Villányi Zoltán, az Egyházkerület facebook-os oldalának szerkesztője beszámolt arról, hogy tavaly ősztől videofelvételeket is megoszt a közösségi oldalon. A videó anyagok begyűjtésében az egyházmegyei sajtóreferensek segítségét kérte. A nyers videó anyagot nemcsak lelkipásztorok, hanem felvételeket szívesen készítő gyülekezeti tagok (ifisek, presbiterek, stb.) is elkészíthetik, s a „nyers” anyagot Nagyváradon megszerkesztik. A tapasztalat azt mutatja, hogy az egyházi média iránt érdeklődők szívesen nézik meg az 1-2 perces videókat.

Az elhangzottakból kiderült, hogy a lehetőségek adottak arra, hogy bármelyik gyülekezet információi publikálva legyenek. A tudósítás pedig elsősorban a gyülekezetek és lelkipásztorok érdeke, akik ezáltal nagyobb nyilvánosság elé tudják tárni azt a szorgalmas munkát, amit végeznek.

A megbeszélésen szó esett arról is, hogy a reformáció emlékére alkalmából az Egyházkerület címerével ellátott molinók, zászlók, levonók és más egyebek lesznek rövidesen vásárolhatók.

Köszönetnyilvánítás

Szeretett Testvéreink!

Ezúton fejezzük ki köszönetünket a Bihari Református Egyházmegye gyülekezeteinek, ahonnan összesen közel tíz tonna élelmiszer adományt kapott szeretetszolgálatunk.

A 2016-os esztendőben a Magyar Református Szeretetszolgálat Alapítvány volt a közmédia JÓNAK LENNI JÓ! programjának a kedvezményezettje. Ennek részeként hirdettük meg az adományok gyűjtését Magyarországon és a közelség és a korábbi jó kapcsolat miatt a Bihari Egyházmegyében. Segélyszervezetünk országosan 4000 üres szeretetdobozt juttatott el tanítézetekbe, gyülekezetekbe, különböző cégekhez és magánszemélyekhez. Ennél sokkal többet sikerült megtölteni tartós élelmiszerral, tisztítószerezrel és más adománnyal. Köszönjük, hogy ajándékaikkal, gyűjtéseikkel Önök is hozzájárultak közös örömszerzésünkhöz.

Az adományokat egész évben osztja a MRSZ, de az Ünnepek alatt is folyamatosan juttatjuk el nélkülöző hazai, erdélyi, délvidéki és kárpátaljai családokhoz. Köszönjük, hogy támogatásukkal hozzájárultak ahhoz, hogy Isten szeretetéről az ajándékok továbbításával tehesünk biznyságot.

Kéttonnányi, kiváló minőségű tartós élelmiszert vittünk ki, és osztottuk el Benén és Tivadarfalván, ahol az ingyenkonyhákba kerültek az élelmiszer szállítmányok, Tiszaújlakon a cigány iskolát támogattuk, Mezővárban a Rehabilitációs Központot és a mezővári gyülekezet elesetteit. A Diakóniai Központba egy teljes rakomány, főleg téli ruhát és cipőt szállítottunk ki.

Nagy öröm volt látni a hálás szívű egyházi vezetőket, és ismét részesévé válni a mindennapi gondjaiknak, felelősségvállalásuknak. Egyre nehezebb helyzetben vannak a kárpátaljai testvéreink, egyre több helyen éheznek és fáznak, és várják a segítséget ezekben a kemény téli fagyos napokban.

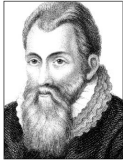
Bízunk benne, hogy az imahetek és más szolgálati alkalmak során továbbítani tudják köszönetünket. A „békeltetés szolgálatának” (2Kor 5,16-20) része az Úrtól kapott javak igazságos elosztása és szeretettel való továbbadása.

BALOGH BARNABÁS, LEKÉSZ-IGAZGATÓ

SEBESTYÉN ELŐD – RÁC ERVIN

Évforduló

JOHN NAPIER (1550–1617)

400 éve, 1617. ápr. 4-én hunyt el John Napier skót prot. teológus, természettudós. Teol. ismereteit a St. Andrews-i Egyetemen szerzi. Jelenések könyve kommentárjával: *Plaine Discovery of the Whole Revelation of St. John* (1593) a protestantizmus harcos védelmezője. Nevéhez fűződik a tizedestörtek tizedesponnttal való jelölése; a logaritmus felfedezése; a szorzás megkönnyítésére való, elefántcsontból készült „Napier-számolópálcák” (a logarléc elődje); a gömbtrigonometriában használt egyenletek, a „Napier-analógiák”.

TOLNAI PAP ISTVÁN (?–1642)

375 éve, 1642. ápr. 10-én hunyt el Tolnai Pap István ref. lelkész. Tarcali slp. (1622); a sárospataki ref. koll. tanára (1623–26); I. Rákóczy György udvari papja (1626); a zempléni egyházmegye jegyzője (1629), ülnöke (1630); sárospataki lp. (1632–42), kollégiumi felügyelő. *Tolnai Dali János* (1606–60), sárospataki puritán lp.-társának vetélytársa. Lefordította *Az witebergai academianak az evangélika religioert szam kivetést szüvenedő csehökhöz és morvaiahhoz küldet vizagztalása* (1632) c. munkát.

LYDIA GRUCHY (1894–1992)

25 éve, 1992. ápr. 9-én hunyt el Lydia Emélie Gruchy francia-kanadai presbiteriánus lelkész. Kanadában az első (presbiteriánus) nő, aki teológiát végzett (1923 – *Presb. Theol. Coll.*), lp.-rá szentelnek (1936 – *United Church of Canada*) és teol. díszdoktori címet kap (1953 – *St. Andrew's Theol. Coll.*). Misszionárius lp.-ként szolgál 1936-os felszenteléséig. Moose Jaw-i lp. (1936); a Diakónusok Bizottságának titkára (1939); a Diakónusképző Iskola igazgatója (1940); lp. Saskatchewan tartomány több gyűlésében (1943–62).

Egységünnepe lesz Nagyváradon

Május 20-án a Királyhágómelléki Református Egyházkerület ad otthont a nagyváradai várban a Református Egység Fesztiválnak. A nagyszabású rendezvény jelmondata Náhum próféta intése: „Őrizd a várat!” (Náh 2,1).

A reformáció 500. évfordulóján a közösségvállalás és a szolgáló lelkület erejét hirdetjük, cselekvő szolgálattal felmutatva Isten dicsőségét. A jubileumi rendezvény bemutatja, hogy milyen szerepet játszanak a reformáció értékei a mai kor kihívásai közepette, a partiumi helyszín ugyanakkor áldott lehetőséget teremt a nemzeti és vallási kisebbségben élő, a „végeken” működő református szolgálattevés felmutatására is.

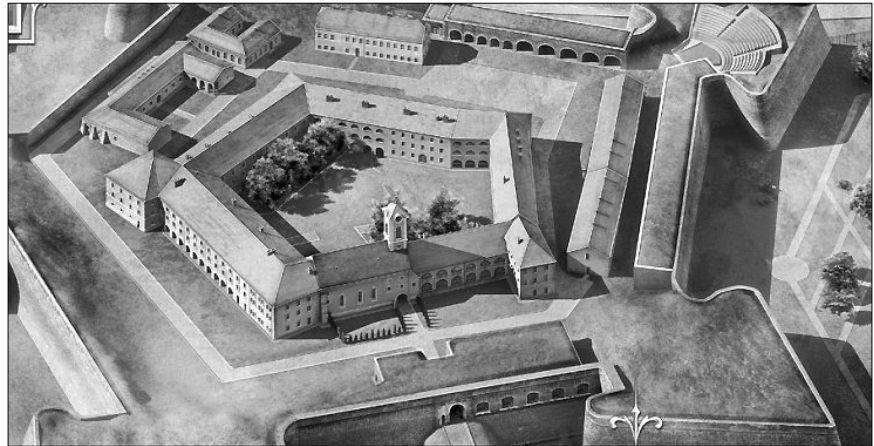
A nagyváradai Református Egység Fesztivál a kisebbségi és szórványlét szemszögből tekint a jövőbe, a határok felett ívelő hitbéli, generációs és nemzeti összefogásra, azt kutatva, hogy gyülekezeti közösségeink miként vihetik tovább összetartó és identitásörző szerepüket, illetve miként válhatnak jelle a többségi, más felekezetű és más nyelvű társadalom számára.

A 11 órától kezdődő közös istentisztelet után több színpadon, illetve több – a vár területén egymáshoz közeli – helyszínen zajlanak majd a hitéleti, ifjúsági és tudományos programok. Az események sorát este a *Bánk Bán* című operaelőadás zárja. Az egész napos eseményre a Kárpát-medencéből és a diaszpórákból is várják az érdeklődőket.

A legfontosabb szempont a református egység megjelenítése és a közösség megerősítésének szándéka, éppen ezért hangsúlyos szerepet kap a tömb-magyar közösségben működő református intézmények, Kárpát-medencei együttműködések és szolgálati területek (pl. ifjúsági, nőszövetségi, presbiteri, oktatási, missziói, diakóniai, sajtó-, ének-zeneügyi) kreatív bemutatkozása.

A szervezők várják azon református kötődésű szervezetek, alapítványok, intézmények jelentkezését, akik bemutatkozó standok felállításával szívesen megismertetnék munkájukat, szolgálatukat. További információ ezzel kapcsolatban: Antal János előadó tanácsos, e-mail: antal.janos@gmail.com.

ANTAL JÁNOS

Fricska

Egy archeológus a Negev-sivatagban, Dávid és Góliát harcának színhelyén végez ásátásokat Izraelben, amikor egy múmiát talál a homokban. Azonnal hívja a legtekintélyesebb múzeum specialistaját, tudósát, és közli vele, hogy egy szívinfarktusban elpusztult, 3000 éves férfi múmiára talált. A tudós megkéri, hozzák be a leletet, hogy pontosabban megvizsgálhassák.

Egy héttel később telefonon hívják az archeológust, és döbbenet közlik vele:

– Uram, önnek mindenben tökéletesen igaza volt! Hogyan tudott első látásra mindent ilyen pontosan megállapítani?

– Egyszerűen. A múmia egy fogadási agyagtáblát tartott a kezében, a következő felirattal: „10 000 ezüstdinár Góliátra”.

HARANGSZÓ

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület gyülekezeti lapja
ISSN 1221-0323
Megjelenik kéthetente.

Szerkesztőbizottság: Ghittea-Szabó József-Levente, Oroszi Kálmán, Rác Ervin, Szomor Attila, Tokár Sándor, Tótos Beáta, Wagner Erik. Felelős szerkesztő: Visky István. Tördelőszerkesztő: Petrikó Ildikó.

Szerkesztőség: BH-410202 Nagyvárad, Sulyok István u. 9. sz. Tel.: 0726-242.824, 0259-435.386. E-mail: harangszoujsag@gmail.com
Honlap: www.kiralyhagomellek.ro, www.facebook.com/harangszo, www.harangszoujsag.wordpress.com

Készült a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Szentci Kertész Ábrahám Nyomdájában. Felelős vezető: Wagner Erik. A lap terjesztése a lelkes hivatalkon keresztül történik. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező írásokat rövidített és szerkesztett formában közölje. Meg nem rendelt kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.